

Verslag Stichting Wijkcollectie 2022

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Wat we willen: missie en visie.....	3
3.	Stichting Wijkcollectie: wie zijn wij?	4
4.	Wat we hebben gedaan	5
5.	Samenwerkingen.....	20
6.	Waar heeft het toe geleid?	20
7.	Communicatie en PR.....	25
8.	Governance Code Cultuur	28
9.	Financiële middelen.....	30

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2022 van Stichting Wijkcollectie. Het tweede jaar van ons bestaan waarin we een volledig programma kunnen presenteren, zonder belemmerende coronamaatregelen. We hebben gemerkt dat er grote behoefte is aan de vele activiteiten en verhalen die door onze stichting zijn opgetekend en worden georganiseerd. Zo groot zelfs, dat de gemeente Rotterdam ons de opdracht gaf om in zestien wijken verhalen van bijzondere bewoners op te halen.

In de twee jaar van ons bestaan is het netwerk van Wijkcollectie flink gegroeid en werken we inmiddels samen met vele Rotterdamse culturele en maatschappelijke organisaties. Omdat we door de vele samenwerkingen en het organiseren van producties soms overvraagd worden, moeten we terug naar wat we willen en wat we kunnen. Daarom hebben we na een druk jaar onze missie en visie duidelijk geherformuleerd.

2. Wat we willen: missie en visie

Missie

Stichting Wijkcollectie verzamelt en deelt verhalen uit Rotterdamse wijken als nieuw erfgoed, met als doel te zorgen voor meer verbinding tussen stadsbewoners en zo de weg vrij te maken voor een rechtvaardige samenleving waarin iedereen meetelt.

Visie

Stichting Wijkcollectie is een platform waar verhalen verteld worden en bewoners zichtbaar worden gemaakt. Wij zijn actief in een groot deel van de Rotterdamse wijken en signaleren wat er gebeurt: van het verhaal van de lokale superheld, tot een stads breed gedragen initiatief van bewoners.

De Wijkcollectie verbindt tot in de haarvaten van de stad. Het kennen van elkaars verhaal zorgt voor inspiratie, compassie en sociale cohesie. Met culturele activiteiten draagt de stichting hieraan bij, zowel op lokaal niveau als wijkgrensoverschrijdend, en ondersteunt zo het organiserend vermogen van inwoners en bewonersgroepen.

Stichting Wijkcollectie ondersteunt bottom-up initiatieven en versterkt deze werkwijze binnen het stedelijk debat. Door expertise en jarenlange ervaring weten wij wat er speelt in de wijken. Door middel van onderzoek monitoren we de impact van onze projecten en funderen hiermee onze kennis die wij lokaal, stedelijk, nationaal en internationaal uitwisselen. Zo werken we samen aan een sociaal rechtvaardige stad die door de bewoners zelf wordt vormgegeven.

3. Stichting Wijkcollectie: wie zijn wij?

Raad van Toezicht

In 2022 werd actief gezocht naar nieuwe leden voor de Raad van Toezicht, waarbij de nadruk lag op mensen met financiële en/of juridische expertise. Eind 2022 hebben we twee nieuwe leden verwelkomd:

Ingeborg Absil en Ali Cikmazkara.

De andere leden zijn:

Riemer Knoop (Voorzitter), Hans Hazenak, Elles van Vegchel en Fenmei Hu.

Bestuur en raad van toezicht passen de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe. Ook streven zij de toepassing van de Fair Practice Code na. Rooster van aftreden en overzicht van (neven)functies van de raad van toezicht worden gepubliceerd op de website van Stichting Wijkcollectie.

De raad heeft in 2022 3 maal vergaderd. De vergaderingen vonden plaats ten kantore van de Wijkcollectie of op de locatie van Space 101. De 4de keer stond gepland in december 2022 maar is verplaatst naar 19 januari 2023. In plaats daarvan heeft 8 november een gezamenlijke lunch met RVT en het personeel van Wijkcollectie plaatsgevonden.

De onderwerpen die tijdens de 3 vergaderingen zijn besproken:

- Keuze notaris, boekhouden, samenstelling en vaststelling van de jaarrekening
- Programmering en doelstelling
- Samenstelling en functioneren van de Raad van Toezicht. Ten einde dit zo optimaal mogelijk te laten verlopen is besloten om een cusus Governance voor de Culturele sector bij te wonen. Dit heeft in oktober 2022 plaatsgevonden en werd bijgewoond door de volledige Raad van Toezicht, het bestuur en de financieel medewerker van de stichting.
- Samenstelling van het bestuur, het aftreden van 1 bestuurslid en een functieomschrijving van de directeur bestuurder
- Statuten

Het team

In 2022 groeide het team van één werknemer in loondienst en een schil van vier zzp'ers naar een organisatie met vier personen in loondienst en een flexibele schil van zes zzp'ers. Daarnaast is een poule van zo'n tien vrijwilligers verbonden aan de Wijkcollectie.

De directeur-bestuurder is Nicole van Dijk en samen met het team overlegt zij wekelijks over de activiteiten en projecten die worden uitgevoerd. Een coördinator en diverse projectleiders en -

medewerkers dragen zorg voor het succesvol uitvoeren van het beleid. De financiële handelingen worden gecontroleerd door een financieel medewerker.

Team met vrijwilligers tijdens een feestdagen-event

4. Wat we hebben gedaan

In 2022 hebben we, zonder coronarestricties, verhalen opgehaald in diverse wijken en een vol activiteitenprogramma uitgevoerd.

Zichtbaarheid van bewoners: interviews, verhalen, fotografie en film

Tot en met 2022 zijn in de focuswijken Bospolder-Tussendijken (BoTu), Merwe-Vierhavens (M4H), Hillesluis en Tarwewijk in totaal 122 verhalen van bewoners opgehaald. Er werden gesprekken gevoerd en interviews gehouden met bewoners en initiatiefnemers én foto's genomen. Zo werden de activiteiten en ontwikkelingen als het hedendaags erfgoed van de wijk vastgelegd in een wijkcollectie. Daarnaast heeft Stichting Wijkcollectie in opdracht van de gemeente Rotterdam in 16 wijken 96 verhalen opgehaald. De expertise en ervaring die was opgedaan in het wijkcollectieproject in de vier eerdergenoemde focuswijken, kon zo breder worden ingezet.

Verbinding: verhalen delen

De opgehaalde verhalen krijgen een podium via VerhalenWandelingen, VerhalenCafés en VerhalenTafels. Tijdens deze evenementen horen en zien wandelaars van binnen en buiten de wijken verhalen die door de bewoners en initiatiefnemers zelf worden verteld. Met muziek en catering uit de wijk is dit telkens een bijzondere en intieme ervaring.

Tijdens een wandeling vertelt George de Lidl over het Kaapverdiaanse Zeemanspension

De VerhalenWandeling was de eerste activiteit die Stichting Wijkcollectie in de coronaperiode ontwikkelde. In het coronajaar 2021 kwamen hier veel geïnteresseerden op af, maar in 2022 zagen we het aantal deelnemers teruglopen.

Wat	Wijk	Locatie	Onderwerp	Aantal deelnemers
VerhalenWandeling	Bospolder-Tussendijken	diverse plekken	Energietransitie	25
VerhalenWandeling	Hillesluis	diverse plekken	Kansen in de wijk (er liepen ook professionals van de Rekenkamer mee)	64
VerhalenWandeling	Tarwewijk	diverse plekken	Dromen voor de wijk	35
VerhalenWandeling	M4H en BoTu	diverse plekken	Verbinding tussen twee wijken	46
VerhalenWandeling	M4H en Bospolder-Tussendijken	diverse plekken	Verbinding M4H en BoTu	27
VerhalenWandeling	M4H en BoTu	diverse plekken	Verbinding tussen twee wijken	46
VerhalenWandeling	Bospolder-Tussendijken	diverse plekken	Thema: muziek	56

VerhalenMarkt	Oude Noorden	Het Klooster	Tijdens een netwerkbijeenkomst voor de buurt werden verhalen opgehaald voor Wijkcollectie Oude Noorden	88
VerhalenWandeling	Bospolder-Tussendijken	diverse plekken	Thema: muziek	56

VerhalenTafel	M4H en Oud-Mathenesse		Ter voorbereiding van de VerhalenWandeling kwamen de verhalenvertellers samen om elkaar te leren kennen en de middag voor te bereiden	9
VerhalenWandeling	M4H en Oud-Mathenesse	M4H en Oud-Mathenesse	Thema: verbinding tussen wijken	18
VerhalenWandeling	Bospolder-Tussendijken	diverse plekken	VerhalenWandeling voor nieuwe bewoners met thema: meedoen	27
VerhalenTafel	M4H, Schiemond en Coolhaveneiland		Bijeenkomst met de sprekers van de VerhalenWandeling op 18 november	8
VerhalenWandeling	M4H, Schiemond en Coolhaveneiland		Verbinding tussen M4H, Schiemond en Coolhaveneiland	46
Zwerfvuil & Verhalen	Coolhaven	Coolhaven		14

Workshops t.b.v. de Verhalenwandelingen

Workshop VerhalenWandeling door stadsgids Ferry Weeda		Kantoor Stichting Wijkcollectie	Vrijwilligers kregen in vier workshops tools aangereikt om te gidsen	8
Workshop VerhalenWandeling door stadsgids Ferry Weeda		Kantoor Stichting Wijkcollectie	Derde workshop voor de vrijwilligers om de kneepjes van het gidsen te leren	8
Workshop voor professionele wijkreporters	21 wijken	Kantoor Stichting Wijkcollectie	Wat is Stichting Wijkcollectie + opdracht en uitleg van onze werkwijze aan professionele wijkreporters	6
Workshop VerhalenWandeling door stadsgids Ferry Weeda		Kantoor Stichting Wijkcollectie	Derde workshop voor de vrijwilligers om de kneepjes van het gidsen te leren	8
Workshop VerhalenWandeling door stadsgids Ferry Weeda		Bospolder-Tussendijken	Vierde en laatste workshop van de reeks om de kneepjes van het gidsen te leren + uitreiking van certificaten	8

Publicaties

In 2022 verschenen de algemene Wijkcollectie Krant (oplage 5.000), de Wijkcollectie Krant Bospolder-Tussendijken (oplage 1.500) en de Wijkcollectie Krant Merwe-Vierhavens (oplage 2.000). De kranten zijn verspreid bij de collectiedeelnemers en in de wijken. Daarnaast werden alle verhalen via de website en social media-kanalen van Stichting Wijkcollectie gedeeld.

Wijkmusea

In 2021 startte Stichting Wijkcollectie op straathoeken en pleinen met mobiele wijkmusea. De exposities werden gemaakt en ingericht door bewoners die iets in de wijk op gang brengen. In 2022 werd in de wijk Bospolder-Tussendijken het eerste mobiele wijkmuseum geopend.

Maakproces: samen maken

Met zes aangestelde museumdirecteuren uit BoTu werkten we tijdens een aantal bijeenkomsten aan een 'tentoonstelling in een box', over hun leven in de wijk. Samen bespraken we wat zij belangrijk vinden in de wijk, hoe zij daar iets aan willen doen en hoe het hun eigen leven beïnvloed. Het maakproces van de tentoonstelling werd begeleid door theatervormgever en ontwerper Frans van der Horst. Frans werkte de oranje boxen af en maakte ze waterdicht. Vervolgens werden de boxen op een fiets gemonteerd zodat het mobiele museum door de wijk kan toeren.

In de wijken Bospolder-Tussendijken (BoTu) en Oud-Mathenesse – Witte Dorp (OMWD) is aan een wijkmuseum gewerkt. Het WijkMuseum OMWD wordt in 2023 geopend, het WijkMuseum BoTu opende in 2022. Beide mobiele wijkmusea gaan door de wijk reizen zodat zij op verschillende locaties en tijdens verschillende activiteiten te zien zijn.

Workshop wijkmuseum onder leiding van kunstenaar Frans van der Horst

Zichtbaarheid: opening en tour door de wijk

Het WijkMuseum BoTu was in juni 2022 als eerste te zien in het Nieuwe Instituut tijdens de tentoonstelling (T)Huis, de hoofdtentoonstelling van de RA Maand '22. Tijdens de opening gaven de museumdirecteuren vol trots de bezoekers tekst en uitleg over hun Museumbox.

De opening in de wijk, in aanwezigheid van wethouder Simons, was een grote happening op het plein voor het Bollenpandje in Bospolder-Tussendijken. De museumdirecteuren maakten daarnaast een tour door de wijk waarbij plekken werden aangedaan waar mensen samenkomen of wonen. In november ging het wijkmuseum naar woonzorgcentrum Laurens de Schans waar de museumdirecteuren een middag organiseerden met de bewoners.

Het mobiele wijkmuseum in het Nieuwe Instituut

Wat	Wijk	Locatie	Onderwerp	Aantal deelnemers
WijkMuseumboxen	Bospolder-Tussendijken	Kantoor Stichting Wijkcollectie	Eerste bijeenkomst met de museumdirecteuren: kennismaking en brainstorm over de Museumbox	7

WijkMuseumboxen	Bospolder-Tussendijken	Kantoor Stichting Wijkcollectie	Tweede bijeenkomst met de museumdirecteuren: start van het ontwerp	7
WijkMuseumboxen	Bospolder-Tussendijken	Kantoor Stichting Wijkcollectie	Derde workshop voor de museumdirecteuren om de WijkMuseumBox te maken	7
WijkMuseumboxen	Bospolder-Tussendijken	Kantoor Stichting Wijkcollectie	Laatste bijeenkomst van de museumdirecteuren om de WijkMuseumBox af te maken	9
Museumboxen	Oud-Mathenesse	Huis van de Wijk De Inloop/De Kombuis	Eerste bijeenkomst: start met museumdirecteuren onder begeleiding van kunstenaar Frans van der Horst	7
Museumboxen	Oud-Mathenesse	Huis van de Wijk De Inloop/De Kombuis	Tweede bijeenkomst: de museumdirecteuren gaan aan de slag met het maken van de WijkMuseumBox	7

Opening Wijkmuseum BoTu

Wat	Wijk	Locatie	Onderwerp	Aantal bezoekers
Opening tentoonstelling 'Thuis'	Bospolder-Tussendijken	Het Nieuwe Instituut	Het eerste WijkMuseum op wielen staat in Het Nieuwe Instituut tijdens de Rotterdamse Architectuur Maand. Daar is het tot 30 juni te bewonderen	124
Tentoonstelling 'Thuis'	Bospolder-Tussendijken	Het Nieuwe Instituut	Het eerste WijkMuseum op wielen staat in Het Nieuwe Instituut tijdens de Rotterdamse Architectuur Maand. Daar is het van 1-6 tot 30-6-2022 te bewonderen	7.469
Opening WijkMuseum	Bospolder-Tussendijken	Het Bollenpandje	Opening met alle museumdirecteuren, bewoners en geïnteresseerden	100
WijkMuseum	Bospolder-Tussendijken	Het Bollenpandje	Het WijkMuseum staat buiten voor het Bollenpandje en is 24 uur per dag te bezoeken	2.000

Wijkmuseum BoTu op reis door de wijk

Museumfiets	Bospolder-Tussendijken	Het Bollenpandje	Filmvertoning: WijkMuseum Bospolder-Tussendijken	17
WijkMuseum op reis: op bezoek bij Laurens de Schans	Bospolder-Tussendijken	Verzorgingstehuis Laurens de Schans	De museumdirecteuren maakten samen met de bewoners een kleine museumbox	24

Het wijkmuseum op weg naar verzorgingshuis de Schans (boven), en bij de Schans (onder)

WijkSpeelfilm: Tarwewijk, the movie

Eind 2022 zijn we gestart met een alternatief wijkmuseum in Tarwewijk. In de vorm van een speelfilm brengen we de verhalen van de wijk in beeld. Met bewoners maken we een verhaal én filmen we dit in de vorm van een speelfilm.

Workshop tbv de Wijkpeelfilm Tarwewijk

Workshop 'Tarwewijk, the Movie'	Tarwewijk	Huis van de Wijk Millinparkhuis	Kennismakingsbijeenkomst: gesprek over inhoud van het project, kennismaken, het delen van ervaringen als wijkbewoner	12
Workshop 'Tarwewijk, the Movie'	Tarwewijk	Huis van de Wijk Millinparkhuis	Bijeenkomst 1: informeren voortgang project en planning, verzamelen van ideeën voor de film, filmpje opnemen over lievelingsplek in de wijk	14
Workshop 'Tarwewijk, the Movie'	Tarwewijk	Huis van de Wijk Millinparkhuis	Bijeenkomst 2: locaties bespreken voor de film aan de hand van zelfgemaakte foto's en filmpjes monteren	18
Workshop 'Tarwewijk, the Movie'	Tarwewijk	Huis van de Wijk Millinparkhuis	Bijeenkomst 3: samen filmpjes bekijken en verhaallijn verder uitwerken	13

Samenwerking met kunstenaars

In 2021 ging Stichting Wijkcollectie met vier kunstenaars een samenwerking aan: Marjan Laaper, wolf engelen, Funda Baysal en Constança Saraiva. In 2022 leverden zij elk een plan in voor een project.

wolf engelen

Met kunstenaar wolf engelen werden drie projecten opgestart waarvan er inmiddels één is afgerond. De projecten met engelen onderscheiden zich van die van de andere kunstenaars omdat het tot stand komen van het idee, de ontwikkeling en de uitvoering ervan een gezamenlijke onderneming is.

Eropuit

Op initiatief van wolf engelen werd een groepsreis georganiseerd naar Documenta15 in de Duitse plaats Kassel: sinds 1955 de belangrijkste tentoonstelling van actuele beeldende kunst in de wereld. Het idee ontstond toen wolf in het kader van zijn onderzoek voor Wijkcollectie in gesprek ging met Steve Elbers van Stichting Doen. In samenwerking met het team van Stichting Wijkcollectie is het idee verder uitgewerkt en uitgevoerd.

Welkom bij Werkstatt in Kassel tijdens de Documenta

Een deel van de groep tijdens het bezoek aan Documenta

Puzzelen verbindt

Om met de verschillende initiatieven van Wijkcollectie kennis te maken ging engelen in gesprek met mensen in de wijk. In het Bollenpandje was hij onder de indruk van de vele activiteiten, waaronder het puzzelen. De puzzelgekte van verschillende bewonersgroepen fascineerde hem zo dat hij een plan maakte voor het ontwerp van een gezamenlijk puzzel. In samenwerking met Wijkcollectie is dit verder ontwikkeld en uitgevoerd. Het project werd (voorlopig) afgesloten met een puzzelwedstrijd.

Wat	Wijk	Locatie	Onderwerp	Aantal deelnemers
Workshop 'Puzzelen Verbindt'	Bospolder-Tussendijken	Huis van de Toekomst	Project van Kunstenaar wolf engelen: de deelnemers ontwerpen samen een puzzel over een locatie of de wijk	14
Workshop 'Puzzelen verbindt'	Bospolder-Tussendijken	De Buurttuin	Project van Kunstenaar wolf engelen: de deelnemers ontwerpen samen een puzzel over een locatie of de wijk	12
Workshop 'Puzzelen verbindt'	Bospolder-Tussendijken	Buurtsteunpunt	Project van Kunstenaar wolf engelen: de deelnemers ontwerpen samen een puzzel over een locatie of de wijk	13
Workshop 'Puzzelen verbindt'	Stads breed – ERE	Pluspunt	Project van Kunstenaar wolf engelen: de deelnemers ontwerpen samen een puzzel over een locatie of de wijk	8
Workshop 'Puzzelen verbindt'	Tarwewijk	Victory Outreach Kerk Rotterdam	Project van Kunstenaar wolf engelen: de deelnemers ontwerpen samen een puzzel over een locatie of de wijk	7
Workshop 'Puzzelen verbindt'	Hillesluis	Rosa Leona	Project van Kunstenaar wolf engelen: de deelnemers ontwerpen samen een puzzel over een locatie of de wijk	10
Workshop 'Puzzelen verbindt'	Bospolder-Tussendijken	Kantoor Stichting Wijkcollectie	Project van Kunstenaar wolf engelen: de deelnemers ontwerpen samen een puzzel over een locatie of de wijk	16

Marjan Laaper

Kunstenaar Marjan Laaper richt haar opdracht op verhalen uit Tarwewijk. Voor het hek om het Millinpark maakte zij in 2022 een ontwerp voor een openbaar kunstwerk: een ode aan de bewoners door hun silhouetten in rvs op het hek te bevestigen. Bij het project, dat nog in ontwikkeling is, zijn tweehonderdvijftig wijkbewoners betrokken wiens verhalen straks worden vereeuwigd op het hek. In 2023 gaat Wijkcollectie fondsen werven om het kunstwerk te kunnen realiseren. Naast het

kunstwerk wordt er een activiteitenprogramma met bewoners ontwikkeld waardoor het hek met het kunstwerk een ontmoetingsplek blijft in de buurt.

Het voorstel van Marjan Laaper

Funda Baysal

In de wijk Hillesluis ontwikkelde kunstenaar Funda Baysal een project waarbij zij verhalen van bewoners vertaalt naar kleiobjecten. De objecten worden samen met de bewoners tijdens een aantal workshops gemaakt. Vervolgens worden ze in epoxy gegoten en in de vorm van een zitmeubel terug gebracht de wijk. De meubels vormen zo aanleiding voor gesprekken en ontmoetingen.

Workshop door Funda Baysal

Constança Sareiva en Bérénice Staiger

Samen met vrouwen uit de wijk Hillesluis gaan kunstenaars Constança Sareiva en Bérénice Staiger op zoek naar de rol van moeders in de wijk. In een aantal workshops bespreken zij hoe moeders met kinderen zich verhouden tot de buurt. Dit zal leiden tot een reeks van tekeningen waarbij het moederlichaam het uitgangspunt is.

Workshop door Constanca Sareiva en Berenice Staiger met een vrouwengroep in Hillesluis

Wat	Wijk	Locatie	Onderwerp	Aantal deelnemers
Workshop kunstenaars Constança Sareiva en Bérénice Staiger	Hillesluis		Workshop met vrouwen met als thema: moederschap	9
Workshop Kunstenaars Constança Sareiva en Bérénice Staiger	Hillesluis		Workshop met vrouwen met als thema: moederschap	9

Uitwisseling van kennis en conferenties

Wat	Wijk	Locatie	Onderwerp	Aantal deelnemers
Vrijwilligersbijeenkomst Stichting Wijkcollectie		Kantoor Stichting Wijkcollectie	Samenkomst	6
Stichting Wijkcollectie inspireert internationaal		Kantoor Stichting Wijkcollectie	Bezoek uit Noorwegen door museummedewerkers van verschillende musea	10

Franchise Wijkcollectie		Museum Gouda	Directeur van Stichting Wijkcollectie Nicole van Dijk bezocht Museum Gouda voor een gesprek met directeur-bestuurder Femke Haijtema en conservator Jorien Soepboer om een Wijkcollectie in Gouda te bespreken	3
Stichting Wijkcollectie inspireert internationaal		Warschau, Polen	International Conference in The Multicultural Museum of Warsaw: Nicole van Dijk gaf een presentatie over de werkwijze van Stichting Wijkcollectie	76
Eropuit	BoTu en Tarwewijk	Kassel, Duitsland	Met diverse deelnemers van de Wijkcollectie naar documenta om daar de Wijkcollectie te presenteren	28
Eropuit	BoTu en Tarwewijk	Kassel, Duitsland	Kleine tentoonstelling in Werkstatt Kassel over de WijkMuseumBox Bospolder-Tussendijken en het project 'Puzzelen verbindt'	33
Feest Echt Rotterdams Erfgoed	ERE	Depot Museum Rotterdam	Uitreiking jubileummagazine en ERE-certificaten. Rondleiding door depot om het aan hen gelinkte historische object te 'ontmoeten'	65
Studiebezoek: studenten van de Reinwardt Academie (Amsterdam) kwamen op bezoek bij Stichting Wijkcollectie		Coolhaven	Nicole van Dijk gaf een lezing over Stichting Wijkcollectie en de manier van erfgoed verzamelen	18
Vrijwilligers seizoenbijeenkomst		Kantoor Stichting Wijkcollectie	Kerstviering en afsluiting met medewerkers en vrijwilligers	16
			Totaal	10.716

Echt Rotterdams Erfgoed

In samenwerking met Museum Rotterdam ontwikkelde Stichting Wijkcollectie het project Echt Rotterdams Erfgoed. Het project bestaat inmiddels zes jaar en telde in 2022 honderd collectiedeelnemers. Alle deelnemers zetten zich op een bijzondere manier in voor de stad. In 2022 zijn de collectiedeelnemers tussen nummer 85 en nummer 100 door Wijkcollectie geïnterviewd en gefotografeerd.

Publicatie

De verhalen van de honderd deelnemers zijn door Wijkcollectie gebundeld in het Echt Rotterdams Erfgoed Magazine dat eind 2022 in het depot van Museum Rotterdam werd gepresenteerd. Tijdens de presentatie bekeken de collectiedeelnemers het historische collectiestuk waar zij in het magazine aan zijn gekoppeld. Daarbij kregen zij de mogelijkheid om de objecten van Rotterdammers die zich in

het verleden op soortgelijke manier inzetten voor de stad, te bewonderen. Conservatoren van Museum Rotterdam vertelden het verhaal rond de historische objecten.

Presentatie Echt Rotterdams Erfgoed Magazine in depot van Museum Rotterdam

5. Samenwerkingen

In 2022 heeft Stichting Wijkcollectie in twintig wijken verhalen verzameld en in vier wijken een cultureel activiteitenprogramma georganiseerd. In die wijken werkten we samen met veel verschillende groepen van initiatiefnemers en bewoners, en tientallen Rotterdamse sociale en culturele organisaties.

In 2022 werkten we samen met stedelijke organisaties als het Nieuwe Instituut, Museum Rotterdam, gemeente Rotterdam en Veldacademie. Ook gingen we samenwerkingen aan met nationale en internationale organisaties als Museum Gouda, Reinwardt Academie, Museum Warsaw, Omroep Human, Werkstatt Kassel en Documenta15 in Kassel.

In het oog springende samenwerkingen en activiteiten

- Met een aantal bewoners van Bospolder-Tussendijken is gewerkt aan een WijkMuseum. De feestelijke opening werd met alle deelnemers, vrijwilligers en bezoekers gezamenlijk gevierd. Voor vrijwilligers ontwikkelde stadsgids Ferry Weeda leerzame workshops om mensen te kunnen laten gidsen tijdens de VerhalenWandelingen;
- Met kunstenaar wolf engelen en twintig deelnemers van verschillende wijkcollecties bezochten we Documenta15 in Kassel. Daarnaast vond een uitwisseling plaats met kunstenaars uit Werkstatt Kassel en de bezoekers van Werkstatt;
- Met bezoekers van het Bollenpandje bezochten we de opname van het radioprogramma De Publieke Tribune van Omroep Human (NPO Radio1);
- ‘Puzzelen verbindt’: een serie workshops met kunstenaar wolf engelen;
- Vele mooie VerhalenWandelingen in verschillende wijken in de stad.

6. Waar heeft het toe geleid?

Met Veldacademie werkten we in 2021 samen aan een manier om de impact van onze activiteiten inzichtelijk te maken. Aangezien we in 2021 door de coronabeperkingen voornamelijk VerhalenWandelingen organiseerden, kregen we de mogelijkheid om een goed meetinstrument te ontwikkelen. Bij onze meting maken we gebruik van de onderzoeksmethode The Theory of Change (TOC), waarmee we in kaart brengen wat onze doelen zijn en hoe veranderingen kunnen bijdragen aan het behalen van die doelen. Ook onderzoeken we in hoeverre onze doelen aansluiten bij de wensen van wijkbewoners en hoe we die kunnen doorvoeren in ons programma.

Onze wens is om, in samenwerking met Veldacademie, bij te dragen aan veerkrachtige wijken. Wijken waar mensen die verbinding zoeken toegang hebben tot faciliteiten om elkaar te ontmoeten en activiteiten uit te voeren, zijn over het algemeen meer veerkrachtige wijken. Verbinding begint

met te weten wie er in je wijk woont en wat er gebeurt. Dus: zichtbaarheid van mensen en activiteiten is belangrijk. Hiervoor zijn het beantwoorden van de volgende vragen een goed uitgangspunt:

Wat is het probleem dat je wilt oplossen? Welke kansen zie je?	Wie is de doelgroep?	Wat is het startpunt om deze doelgroep te bereiken?	Welke stappen moeten er worden gezet voor verandering?	Welke meetbare effecten zijn er? (output)	Wat zijn de voordelen van het werk? (intermediate effects)	Middellange termijn effecten (outcomes medium)	Wat is het doel op de lange termijn? (outcomes long term and impact)
Verhalen uit en plekken in de wijk zijn niet bij iedereen bekend Weinig begrip	Bewoners Professionals Mensen van buiten de wijk	Keuze van verhalen Thema's wandeling Vertellers Route en in welke wijk	Werving deelnemers Promo, mensen uitnodigen Wandeling uitvoering Evaluatie Terugkoppeling	Aantal wandelaars en type Ervaring van wandelaars Ervaring van sprekers	Zichtbaarheid: herkenning van mensen en plekken Zichtbaarheid Informeren en inspireren Versterken netwerk en zelforganisatie initiatiefnemers Zaaien van kansen voor samenwerking Bezoekers hebben een unieke ervaring Bezoekers doen nieuwe contacten op Bezoekers leren de wijk op andere manier kennen Commercie	Empowerment/ capacity building Sterke sociale netwerken Thuisgevoel in de wijk Lokaal eigenaarschap	Hechte gemeenschap Krachtige bewoners Lokaal zeggenschap Veerkrachtige wijken Impact: rechtvaardige en inclusieve stad

Publieke vertrouwdheid

Bekendheid met bewoners, ondernemers en initiatiefnemers draagt bij aan het vertrouwen tussen mensen en een thuisgevoel in de buurt. Dit ontstaat door herhaaldelijke contacten, waardoor onbekenden 'bekende vreemden' worden. In dit proces vinden oppervlakkige uitwisselingen plaats zoals groeten, knikken of daadwerkelijk elkaar zien. Zo ontstaat er kennis over wie er in de buurt 'hoort' en dit helpt buurtgenoten om elkaar te vertrouwen, of hen in elk geval beter in te kunnen schatten.

Mensen spreken 'bekende vreemden' makkelijker aan op bijvoorbeeld overlast dan 'echte vreemden'. En ook, wanneer een situatie daar om vraagt, nodigt het sneller uit om samen tot actie over te gaan. Anderzijds zijn bewoners in anonieme buurten minder geneigd om in te grijpen als er iets niet goed gaat. Dit proces wordt in de sociologie aangeduid als Publieke vertrouwdheid of publieke familiariteit (*Bron: Talja Blokland, Community as urban practice, 2017*)

Zichtbaarheid

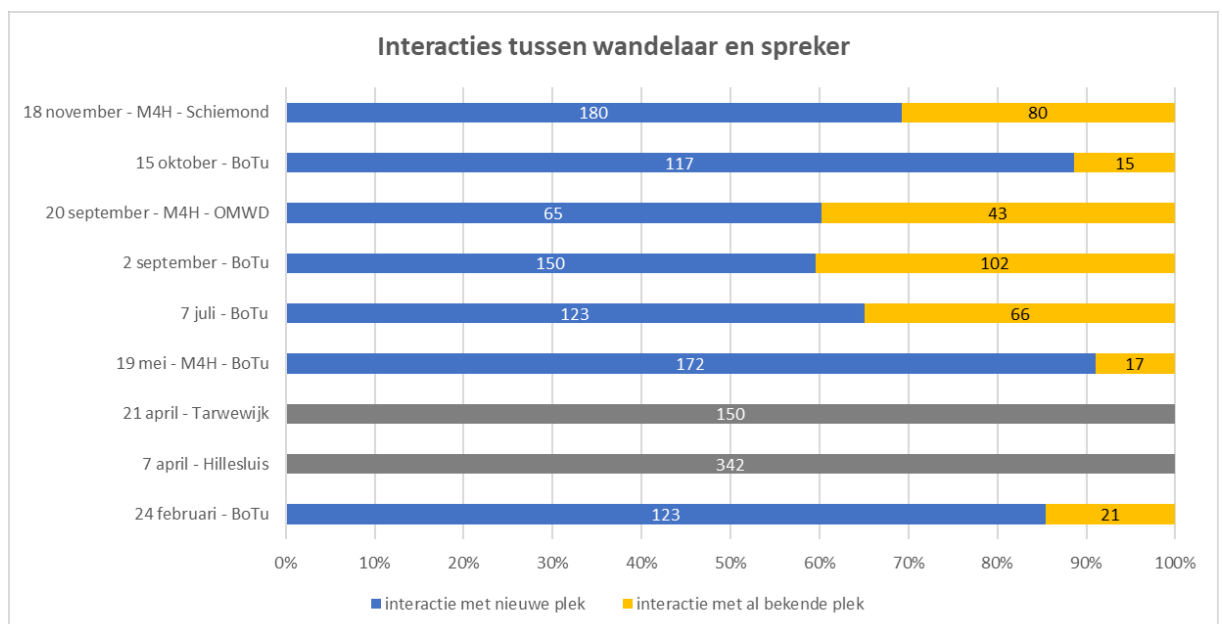
Met Stichting Wijkcollectie maken we lokale verhalen zichtbaar: online of in publicaties, zoals een Wijkcollectie Krant. Om meer aandacht voor de verhalen te genereren organiseren we verschillende activiteiten, waaronder de VerhalenWandelingen en het WijkMuseum. Deze aandacht leidt tot een betere zichtbaarheid van de verhalen voor bewoners, iets dat we kunnen vertalen in toegenomen publieke vertrouwdheid.

Inzichten VerhalenWandelingen

In 2022 wandelden 268 deelnemers mee in 9 wandelingen. Daarvan woont 37% van de wandelaars in één van de wijken waar de wandeling plaatsvond. Deelnemers kwamen tijdens de wandeling in aanraking met nieuwe plekken en sprekers. Zo dragen de wandelingen bij aan betere zichtbaarheid van voorheen nog onbekende initiatieven of personen in de wijk.

Deelname van lokale bewoners aan de VerhalenWandelingen zorgen voor nieuwe interacties en meer herkenning (of publieke vertrouwdheid) in de wijk. Met name in Bospolder-Tussendijken slaagden we hier in: daar is bijna de helft van de deelnemende wandelaars een lokale bewoner. Ook met wijkprofessionals verschilt het per wijk in welke mate zij deelnemen aan de VerhalenWandelingen. In Merwe-Vierhavens is dit tot nu toe het meest succesvol. De deelnemers hebben tijdens de wandelingen in vrijwel alle gevallen een prettige tijd: gemiddeld worden de wandelingen gewaardeerd met een 8,4. Deze positieve ervaring zorgt ervoor dat de wandelaar het beeld over de wijk positiever bijstelt.

Met gebruik van enquêtes en tijdens focusgroep gesprekken bevroegen we de wandelaars.

Zichtbaarheid vergroten van initiatieven is een van de beoogde effecten van de wandelingen. Het is dan ook wenselijk dat wandelaars tijdens hun deelname in aanraking komen met sprekers en initiatieven die ze nog niet kennen. Bovenstaande grafiek toont hoe groot het aandeel nieuwe interacties is bij elk van de wandelingen. Bijvoorbeeld tijdens de wandeling Merwe-Vierhavens – Schiemond hebben in totaal 260 interacties plaatsgevonden tussen sprekers en wandelaars. Daarvan waren er liefst 180 interacties waarbij een wandelaar in aanraking kwam met een

nieuwe plek/initiatief. Deze tendens geldt voor vrijwel alle wandelingen in zeer sterke mate. Van de wandelingen in Tarwewijk en Hillesluis is niet bekend hoeveel van de interacties nieuw waren.

Naast de cijfermatige inzichten uit de voorgaande sheet wijzen ook uitspraken van wandelaars erop dat ze tijdens de VerhalenWandelingen in aanraking komen met nieuwe plekken. Waardoor initiatieven zichtbaarder zijn en bewoners meer herkenning in hun wijk hebben:

- *“De verhalen waren geweldig. Ik ben een echte Rotterdammer maar dat wist ik niet!”*
- *“Als ik straks weer door de wijk rij dan rij ik er met een heel ander gevoel.”*
- *“Verhalen dragen bij aan thuis voelen. Doordat je verhalen hoort over je buurt – denk je goh ik hoor erbij. Het zorgt voor samenhang. Als je de verhalen kent dan waardeer je het ook meer.”*
- *“Het was erg leerzaam om kennis te maken met deze inspirerende initiatieven, wat ik heel verrassend vond was om te zien hoeveel verhalen er zijn.”*
- *“Er gebeurt zoveel wat niet aan de oppervlakte ligt.”*
- *“Ja, veel meer bewust van dat er allerlei initiatieven gaande zijn waar ik eigenlijk helemaal niks van af weet!”*
- *“Ik heb nu gezichten gezien bij plekken waar ik ben geweest. Ik voel me er wat meer thuis. Thuis is misschien niet het goede woord, ik voel me er wel bekender.”*

Na de wandeling in Tarwewijk op 21 april is een rondje gemaakt langs de sprekers om hun ervaringen met de VerhalenWandeling op te halen. Ook hun uitspraken lijken erop te wijzen dat ze zich door de wandeling gezien voelen:

- *“Het was bijzonder dat mensen interesse in mij hadden want ik ben ook maar een gewoon mens. Ik heb mijn verhaal ook in de uitzending bij Rijnmond verteld en zie de VerhalenWandeling en de Wijkcollectie als de kroon op dit alles.”*
- *“Het was leuk, ik heb gemerkt dat de wandelaars er zin in hadden, geïnteresseerd waren en ook geïnspireerd raakten. Ik heb het als fijn en prettig ervaren.”*
- *“Ik vond het wel heel leuk dat we iets mochten vertellen over ons werk. Veel mensen kennen ons wel maar hebben ook een mening. Zo konden ze verhaal ook echt horen.”*
- *“Het was fijn om de mensen te ontvangen. ... Ik voelde dat er een goede sfeer hing.”*

In de loop van 2022 ontwikkelden we ook andere vormen waarmee we verhalen deelden met wijk- en stadsbewoners. De wijkmusea, de samenwerking met kunstenaars en de wijkspelfilm in Tarwewijk zijn hier voorbeelden van. Nu we de onderzoeksvorm voor de wandelingen hebben ontwikkeld, zullen we die ook toepassen op de andere uitingsvormen. Hiervoor is eind 2022 voor ieder project een projectplan met een bijbehorend Theory of Change gemaakt. Hierin is per project

opgenomen wat het onderwerp is in de wijk, wat we met het project agenderen en wat we met bewoners willen veranderen.

Zoals uit de resultaten van het onderzoek naar de impact van de VerhalenWandelingen blijkt is het lastig om een op een de invloed van de wandelingen aan te wijzen. Het is moeilijk vast te stellen of netwerken zich door de wandelingen uitbreiden, of in cijfers aan te tonen hoeveel mensen door deelname veerkrachtiger zijn geworden. Dat is ook niet de insteek van het onderzoek of van onze activiteiten: het idee is dat we met de verhalen en activiteiten iets in beweging zetten dat vervolgens in diverse gremia besproken kan worden.

Debat

De verhalen naar het grootstedelijk debat brengen en hiermee direct de stedelijke processen beïnvloeden is een belangrijk onderdeel van het werk. Zoals beschreven is het zaaien en oogsten van input ten behoeve van dit debat belangrijk. Naar mate het werk van Stichting Wijkcollectie bekender wordt, worden we ook vaker uitgenodigd om deel te nemen aan een gesprek over een thema in de stad. Zo kunnen we op een directe manier de verhalen van bewoners laten klinken. Waar mogelijk betrekken we de betreffende bewoners daarbij.

Hoogtepunten in 2022 ten behoeve van het debat:

- Artikel in NRC over de drijfveren van directeur Nicole van Dijk en Stichting Wijkcollectie;
- Uitzending van Omroep Human over de kloof tussen bewoner en bestuur;
- VerhalenWandelingen die zorgen voor een direct contact tussen professionals, bewoners en initiatiefnemers;
- Opdracht van de gemeente Rotterdam om in zestien wijken verhalen van bewoners op te halen om daarmee de wijkraden te inspireren bij het opstellen van het wijkakkoord;
- De mogelijkheid voor alle wijkmanagers en coördinatoren om geleerde lessen van het traject met betrekking tot de wijkidentiteit te delen;
- Wijkcollectiekranten die door de stichting zijn gepubliceerd.

7. Communicatie en PR

Om effectiever te communiceren over onze activiteiten en ons bereik en impact te vergroten, werken we sinds augustus 2022 samen met communicatiespecialist Esther Janssen van Wij van 010. Persberichten, aankondigingen en communicatie rondom evenementen en activiteiten van de stichting hebben er toe geleid dat NRC een artikel van twee pagina's publiceerde over Nicole van Dijk en Stichting Wijkcollectie. Dit leidde weer tot zichtbaarheid bij het televisieprogramma De Publieke Tribune. Het Bollenpandje en wijkbewoner Luisa dos Santos werden naar voren geschoven om hun verhaal op televisie te doen.

Bereik van de pr- en marketingactiviteiten van Stichting Wijkcollectie en Echt Rotterdams Erfgoed

	Oplage	Bereik	Advertentiewaarde	PR impact	PR waarde
Dedicated Wijkcollectie	308.250	3.806.333	€ 65.333,10	0,70	€ 186.863,41
Dedicated Echt Rotterdams Erfgoed	0	1.653.000	€ 14.500,00	0,70	€ 40.035,00
Mentioned Echt Rotterdams Erfgoed	0	230.000	€ 1.500,00	0,00	€ 0,00
Totaal	308.250	5.689.333	€ 81.333,10	0,70	€ 226.898,41

Inzet media

Dag	Maand	Jaar	Persactie	Onderwerp	Medium	Editie/ Doorplaatsingen	Mediumtype
18	8	2022	1a	Onthulling WijkMuseum BoTu	dehavenloods.nl		online
26	8	2022	1a	Onthulling WijkMuseum BoTu	Dwars door Rijnmond (RTV Rijnmond)		radio/regionaal
29	8	2022	1b	Onthulling WijkMuseum BoTu	dehavenloods.nl		online
31	8	2022	1b	Onthulling WijkMuseum BoTu	De Havenloods		krant/regionaal
29	8	2022	2a	VerhalenWandeling in BoTu 2 sep	dehavenloods.nl		online
6	9	2022	2b	VerhalenWandeling in BoTu 2 sep	dehavenloods.nl		online
26	9	2022	3a	VerhalenWandeling Oud-Mathenesse en Merwe-Vierhavens op 29 sep	dehavenloods.nl		online
3	10	2022	3b	VerhalenWandeling Oud-Mathenesse en Merwe-Vierhavens op 29 sep	geen resultaat		nvt
10	10	2022	4a	VerhalenWandeling in BoTu op 15 okt	geen resultaat		nvt
19	10	2022	4b	VerhalenWandeling in BoTu op 15 okt	geen resultaat		nvt
1	11	2022	5a	Zwerfafval Coolhaveneiland op 5 nov	geen resultaat		nvt
1	11	2022		Interview	NRC	"Ik pas het kleinere verhaal in het grotere"	krant/landelijk
1	11	2022		Interview	nrc.nl	"Ik pas het kleinere	online

						verhaal in het grotere"	
9	11	2022	5b	Zwerfafval Coolhaveneiland op 5 nov	dagblad010.nl		online
24	11	2022	7b	VerhalenWandeling door twee wijken op 18 nov	m4havenrotterdam.nl		online
	11	2022		De Publieke Tribune	Omroep Human, NPO2		nationale televisie

8. Governance Code Cultuur

Stichting Wijkcollectie volgt de Governance Code Cultuur. De Stichting heeft sinds de oprichting in 2021 een Raad van Toezicht. Op de website van de Wijkcollectie staan de statuten van de Stichting en het jaarverslag; de verantwoording Governance Code Cultuur vindt plaats in het jaarverslag. De statuten van Doornroosje voldoen aan de acht principes die in de Code verwoord staan.

Principe 1: Wijkcollectie voegt maatschappelijke waarde toe door de activiteiten en evenementen tot stand te brengen en zo bij te dragen aan de leefbaarheid van de Rotterdamse wijken.

Principe 2: Wijkcollectie past de Governance Code Cultuur toe.

Principe 3: bestuurder en toezichthouders van Wijkcollectie zijn onafhankelijk en handelen integer. Ten behoeve van het functioneren van de directeur bestuurder en van de Raad van Toezicht worden een Raad van Toezicht-reglement en een bestuursreglement, gemaakt. Deze zullen medio 2023 op de website worden gepubliceerd. In beide reglementen is wordt voorzien in een bepaling met betrekking tot belangenverstrengeling en omgaan met mogelijk tegengesteld belang.

Principe 4: de directeur informeert de Raad van Toezicht over de gang van zaken bij de stichting en over de prognoses. Dit wordt vastgelegd in het bestuursreglement.

Principe 5: de directeur bestuurder is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, en rapporteert daarover geregeld aan de Raad van Toezicht. De verplichtingen daarover worden omschreven in het bestuursreglement.

Principe 6: de bestuurder gaat verantwoord om met de mensen en middelen van Wijkcollectie. De Museum CAO wordt toegepast.

Principe 7: de Raad van Toezicht komt minimaal 4 keer per jaar samen:

Principe 8: de Raad van Toezicht heeft een profielschets opgesteld voor de nieuwe leden die in 2022 zijn geworven.

Wijkcollectie: Fair Practice Code

Wijkcollectie onderschrijft de intenties en principes van de Fair Practice Code en de vijf kernwaarden die daaraan ten grondslag liggen: solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie. Mensen moeten fatsoenlijk betaald krijgen, daar heeft Wijkcollectie als werkgever zonder meer een verantwoordelijkheid voor.

Daarnaast is er een billijke regeling voor vrijwilligers. Bij Wijkcollectie zijn 12vrijwilligers actief, met hen worden afspraken gemaakt om een heldere verantwoordelijkheid te benoemen, overeenstemming te bereiken over gewerkte uren en werktijden.

Wijkcollectie: Code Diversiteit en Inclusie

Wij constateren dat wijkerfgoed een enorme katalysator voor diversiteit en inclusie is. Elkaar horen en begrijpen verbindt echt. Wij stellen ons tot doel een zo groot mogelijke diversiteit aan stemmen te laten horen tijdens de evenementen en activiteiten én in de collectie die wij van de verschillende wijken samenstellen. Zo worden ook de deelnemers aan ons programma en het publiek diverser.

Omdat wij als organisatie een afspiegeling willen zijn van de deelnemers en het publiek willen wij dat met onze Raad van Toezicht en personeelssamenstelling ook. Dat tekent zich af bij de samenstelling van de Raad van

Toezicht en (langzamer) bij de personeelssamenstelling. We kunnen dat sneller doen bij de samenstelling van Zzp-ers met wie wij werken, daar tekent zich dat duidelijk af.

We voelen de noodzaak om diversiteit en inclusiviteit doorlopend op de agenda te houden. Blinde vlekken, vooroordelen en aannames zijn er altijd. Door daar open met elkaar over te praten, wordt Wijkcollectie zich er meer bewust van. Wijkcollectie staat open voor wat binnenkomt en zich aandient.

Het blijft een zoektocht om de code diversiteit en inclusie zo goed mogelijk te operationaliseren. Vanaf 2023 gaat Wijkcollectie 1 keer per jaar echt stil bij de code en vult ze een scan in die de 5 stappen van de code weer spiegelt:

- - Stap 1: Weten waar je staat
Door het gesprek aan te gaan over de code komen we er achter waar we staan, of Wijkcollectie echt een diverse en inclusieve organisatie is. Daaruit volgde dat we, zoals we zelf al hadden geconstateerd, verschillend scoren op de verschillende "p's" van de code.
- - Stap 2: Integreren in visie
Daar waar beleid gemaakt en vastgelegd wordt, zijn diversiteit en inclusie onderwerp van gesprek. Daarop volgt de diversiteit van het publiek en uiteindelijk ook van het personeel zelf. En hoewel we deze visie niet groot uitdragen naar buiten deze wel af te leiden uit ons programma.
- - Stap 3: Draagvlak creëren
Wijken bestaan uit heel diverse gemeenschappen. Wij vinden het uitermate belangrijk dit tot uiting te brengen in ons programma
- - Stap 4: Plan van aanpak Programma is voorbereid in 2022 en wordt in 2023 gefinaliseerd

Personeel

We proberen onze vacatures steeds breder uit te zetten en hebben in 2022 met name freelancers en zzp-ers verwelkomd met zeer diverse culturele achtergronden en roots.

9. Financiële middelen

Stichting Wijkcollectie kan in 2022 gebruik maken van de volgende inkomstenbronnen:

- Subsidie van diverse fondsen ten behoeve van het project Wijkcollectie 2021-2023;
- Financiële vergoeding die voortkomt uit een samenwerkingsovereenkomst met Museum Rotterdam;
- Inkomsten uit een aantal opdrachten van gemeente Rotterdam, waaronder 'Wijkidentiteiten' in zestien wijken van de stad.

De netto omzet in 2022 van € 525.231 werd als volgt opgebouwd:

• Subsidies van fondsen ten behoeve van het project Wijkcollectie 2022	€ 257.917
• Financiële vergoeding die voortkomt uit een samenwerkingsovereenkomst met Museum Rotterdam (inclusief transitievergoeding)	€ 139.104
• Inkomsten uit opdrachten	€ 128.210
Totaal inkomsten	€ 525.231

Omdat we in coronajaar 2021 niet de gehele toegewezen subsidie hebben kunnen besteden, is dit doorgeschoven naar projectjaren 2022 en 2023:

• Kosten voor het project Wijkcollectie in 2022	€ 249.848
• Kosten opdrachten	€ 28.870
• Bezoek Kassel (dokumenta)	€ 12.998
• Overhead en kosten Echt Rotterdams Erfgoed	€ 100.861
• Identiteit van de Wijk	€ 73.681
• Resultaat	€ 58.973
Totaal bestedingen	€ 525.231